COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 22.10.2004
COM(2004) 718 definitief

2004/0251 (COD)

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

betreffende bepaalde aspecten van bemiddeling in burgerlijke en handelszaken

{SEC(2004)1314}

(door de Commissie ingediend)

TOELICHTING

1. TOEPASSINGSGEBIED EN DOELSTELLINGEN VAN HET VOORSTEL

1.1. Doel

1.1.1. Naar een betere toegang tot de rechtspleging

Een betere toegang tot de rechtspleging is een van de hoofddoelstellingen van het EU-beleid voor de totstandbrenging van een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid, waarin burgers en bedrijven door de onderlinge onverenigbaarheid en de complexiteit van de juridische en bestuursrechtelijke stelsels van de lidstaten niet worden verhinderd of ontmoedigd om hun rechten te doen gelden. Onder het concept "toegang tot de rechtspleging" moet in dit verband de bevordering van adequate geschillenbeslechtingsprocedures voor personen en bedrijven en niet alleen toegang tot het rechtssysteem vallen.

Dit voorstel voor een richtlijn draagt tot deze doelstelling bij door de toegang tot de geschillenbeslechting via twee soorten bepalingen te vergemakkelijken: ten eerste via bepalingen die ten doel hebben voor een goede relatie tussen bemiddeling en gerechtelijke procedures te zorgen door in de Gemeenschap met betrekking tot een aantal belangrijke aspecten van de burgerlijke procedure gemeenschappelijke minimumvoorschriften vast te stellen. Ten tweede door de rechterlijke instanties van de lidstaten de nodige instrumenten te verschaffen om het gebruik van bemiddeling actief te bevorderen zonder dit evenwel verplicht te stellen of er specifieke sancties aan te verbinden.

Bepalingen die betrekking hebben op de bemiddelingsprocedure of de aanstelling of accreditatie van bemiddelaars zijn van het voorstel voor een richtlijn uitgesloten. Gelet op de reacties op het Groenboek van 2002 en de huidige ontwikkelingen op nationaal niveau kan niet met zekerheid worden gesteld dat wetgeving de beleidsoptie is waarnaar de voorkeur uitgaat voor dit soort bepalingen. De Commissie heeft in het voorstel derhalve geen regelgevingsmaatregelen met betrekking tot de bemiddelingsprocedure zelf opgenomen, maar zich veeleer ingespannen om zelfreguleringsinitiatieven aan te moedigen, hetgeen zij ook in het kader van dit voorstel voor een richtlijn doet.

Tijdens de beraadslagingen over het voorontwerp voor dit voorstel hebben de meeste respondenten ingestemd met de algemene aanpak van het ontwerp, zowel wat de punten betreft die erin zijn behandeld als wat die betreft die ervan zijn uitgesloten. In vergelijking met dit voorontwerp zijn in een aantal bepalingen enkele wijzigingen aangebracht, hoofdzakelijk van technische aard, die nader worden toegelicht in punt 3.

1.1.2. Een goede relatie tussen bemiddeling en burgerlijke procedures

In dit voorstel worden hoofdzakelijk aspecten behandeld waarvoor geen op marktwerking gebaseerde oplossingen voorhanden zijn. Het gaat hier met name om voorschriften van het burgerlijk procesrecht die een impact kunnen hebben op het gebruik van bemiddeling, alsmede op de doeltreffendheid daarvan. De interactie

tussen bemiddeling en traditionele burgerlijke procedures is mogelijk bij verschillende gelegenheden, bijvoorbeeld:

De partijen overwegen onmiddellijk na het ontstaan van het geschil, bij wijze van alternatief voor het inleiden van een burgerlijke procedure, gebruik te maken van bemiddeling; indien de partijen voor bemiddeling kiezen en er niet in slagen een compromis te bereiken, wordt na de beëindiging van de bemiddeling een burgerlijke procedure ingeleid;

Wanneer via bemiddeling een compromis is bereikt, maar een van de partijen dit niet naleeft, kan het alsnog nodig zijn een burgerlijke procedure in te leiden;

De partijen leiden onmiddellijk na het ontstaan van het geschil een burgerlijke procedure in zonder (eerst) bemiddeling te hebben overwogen.

Op dit ogenblik is er bij de interactie tussen bemiddeling en burgerlijke procedures ten gevolge van het ontbreken van of verschillen tussen nationale procedureregels sprake van een aantal elementen van onzekerheid, die bijzonder duidelijk blijken in situaties met grensoverschrijdende aspecten. Zelfs wanneer bemiddeling in een bepaalde zaak de meest aangewezen vorm van geschillenbeslechting is, bestaat de mogelijkheid dat de partijen derhalve ten gevolge van deze onzekerheden voor een traditionele burgerlijke procedure opteren. Een stabiel en voorspelbaar juridisch kader zou ertoe bijdragen dat bemiddeling op voet van gelijkheid wordt geplaatst met gerechtelijke procedures in het kader waarvan factoren die verband houden met het specifieke geschil voor de partijen de belangrijkste rol spelen bij de keuze van de geschillenbeslechtingsmethode. Een dergelijk kader zou er tevens toe bijdragen dat de partijen over de mogelijkheid blijven beschikken om hun geschil via een gerechtelijke procedure op te lossen, zelfs wanneer zij hebben geprobeerd dat via bemiddeling te doen.

1.1.3. Bevordering van het gebruik van bemiddeling

De waarde van een ruimer gebruik van bemiddeling vloeit voornamelijk voort uit de voordelen die het geschillenbeslechtingsmechanisme zelf biedt: een snellere, eenvoudigere en kosteneffectievere wijze om geschillen op te lossen, die het mogelijk maakt rekening te houden met een groter aantal belangen van de partijen, waardoor de kans groter wordt dat een overeenkomst wordt bereikt die vrijwillig zal worden nageleefd, en dat ervoor zorgt dat tussen de partijen een vriendschappelijke en duurzame relatie blijft bestaan. De Commissie is van mening dat bemiddeling een onbenut potentieel biedt als methode om geschillen op te lossen en als middel om personen en bedrijven toegang tot de rechtspleging te bieden.

De rol van de Gemeenschap bij de rechtstreekse bevordering van bemiddeling is echter noodzakelijkerwijze beperkt; de enige in het voorstel opgenomen concrete maatregel om bemiddeling te bevorderen is de verplichting van de lidstaten om de rechterlijke instanties de mogelijkheid te geven de partijen bemiddeling voor te stellen. Een goede relatie tussen bemiddeling en gerechtelijke procedures zal er echter onrechtstreeks eveneens toe bijdragen dat bemiddeling wordt bevorderd.

De doelstellingen van dit voorstel kunnen niet afzonderlijk, zonder rekening te houden met de verstrekking van bemiddelingsdiensten, worden verwezenlijkt. De

kwaliteit van de bemiddelingsdiensten moet derhalve tegelijk en in samenhang met de andere bepalingen van dit voorstel voor een richtlijn, dat in grensoverschrijdende situaties met een voldoende mate van wederzijds vertrouwen tussen de lidstaten moet worden toegepast, worden behandeld.

1.1.4. De relatie met de organisatie van de rechtssystemen van de lidstaten

Een van de vaak genoemde voordelen van bemiddeling is dat wanneer er vaker gebruik van wordt gemaakt, de druk op de rechtbanken kan verminderen, waardoor de vaak lange wachttijden voor de behandeling van een zaak worden verkort en mogelijk overheidsmiddelen kunnen worden bespaard. Aangezien het voorstel voor een richtlijn tot doel heeft ertoe bij te dragen dat vaker gebruik wordt gemaakt van bemiddeling, kan het daadwerkelijk een positief effect in die zin hebben. Om verscheidene redenen is dat geen op zichzelf staande doelstelling. Ten eerste valt de organisatie van het gerechtelijk systeem onder de uitsluitende bevoegdheid van de lidstaten. In de tweede, en de belangrijkste, plaats heeft bemiddeling een eigen waarde als geschillenbeslechtingsmethode, die gemakkelijk voor burgers en ondernemingen toegankelijk zou moeten zijn en die moet worden gestimuleerd onafhankelijk van haar waarde als middel om de druk op de rechtbanken te verminderen. De Commissie beschouwt bemiddeling niet als een alternatief voor gerechtelijke procedures; het gaat veeleer om een van een aantal geschillenbeslechtingsmethoden waarop in een moderne samenleving een beroep kan worden gedaan en die voor bepaalde, maar zeker niet alle geschillen de meest aangewezen methode kan zijn. Voorts moet worden onderstreept dat de beschikbaarheid van ADR-procedures (de afkorting van Alternative Dispute Resolution of alternatieve geschillenbeslechting) de lidstaten in het algemeen niet ontslaat van de verplichting een doeltreffend en billijk rechtssysteem te handhaven dat voldoet aan de eisen van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens, dat een van de hoofdpijlers van een democratische samenleving vormt.
Effectbeoordeling

In het kader van de jaarlijkse beleidsstrategie van de Commissie voor 2004 werd overgegaan tot een voorlopige effectbeoordeling van dit voorstel, dat niet voor een uitvoerige effectbeoordeling werd geselecteerd. Het voorstel voor een richtlijn heeft het ruimer gebruik van bemiddeling in de EU ten doel, hetgeen gunstige economische effecten zal hebben omdat de transactiekosten voor individuele personen en bedrijven als gevolg van een snellere en kosteneffectievere geschillenregeling zullen afnemen. Bemiddeling kan ook bijdragen tot duurzamere economische en sociale ontwikkelingen, omdat na de beslechting van een geschil een goede relatie tussen de partijen blijft bestaan, terwijl de gerechtelijke beslechting van een geschil de partijen vaak uiteendrijft. Het raadplegingsproces en de andere voorbereidende stappen worden toegelicht in de bijlage. Wat alternatieve beleidsopties betreft, zij erop gewezen dat het voorstel voor een richtlijn hoofdzakelijk bepalingen van burgerlijke rechtsvordering bevat en dat de resultaten ervan niet door middel van een ander beleidsinstrument kunnen worden bereikt.

1.2. Rechtsgrond

Het doel en de inhoud van dit voorstel voor een richtlijn vallen volledig onder het toepassingsgebied van artikel 65 VEG, aangezien het betrekking heeft op burgerrechtelijke procedures, terwijl het bij de bepaling inzake de kwaliteit en opleiding van artikel 4 om een aanvullende bepaling gaat. Het voorstel voor een

richtlijn is nodig voor de goede werking van de interne markt, omdat ervoor moet worden gezorgd dat individuele personen en bedrijven die de vier vrijheden uitoefenen toegang hebben tot geschillenbeslechtingsmechanismen en omdat de vrijheid om bemiddelingsdiensten te verlenen en gebruik van dergelijke diensten te maken moet worden gewaarborgd.

Zoals in de beschrijving van de doelstellingen van dit voorstel is onderstreept, is een communautair optreden op dit gebied noodzakelijk omdat tijdens de hele duur van het geschil de rechtszekerheid moet worden gewaarborgd, ongeacht of er in welke fase dan ook sprake is van grensoverschrijdende elementen. Teneinde een coherent juridisch kader te creëren, dienen derhalve de belangrijkste aspecten van alle mogelijke gebeurtenissen die op het ontstaan van een geschil kunnen volgen met inachtneming van alle mogelijke scenario's (welslagen/mislukken van de bemiddeling, naleving/niet-naleving van een tussen de partijen bereikt compromis, enz.) te worden behandeld.

In de context van de alternatieve geschillenbeslechting is het effect van grensoverschrijdende elementen potentieel groter dan wanneer maatregelen in het kader van burgerrechtelijke procedures afzonderlijk worden beschouwd, aangezien rekening moet worden gehouden met alle relevante factoren zowel op het ogenblik van de bemiddeling als op het ogenblik van eventuele daarop volgende burgerrechtelijke procedures, alsmede met het feit dat deze factoren in de loop daarvan kunnen zijn veranderd. Grensoverschrijdende elementen kunnen bijvoorbeeld samenhangen met de woon- of vestigingsplaats van een van de partijen of van beide, de plaats waar de bemiddeling plaatsvindt of de plaats waar de bevoegde rechtbank zich bevindt. Het akkoord om gebruik te maken van bemiddeling kan zelf onderworpen zijn aan een andere wetgeving dan die welke van toepassing is op de oorspronkelijke juridische of contractuele relatie tussen de partijen en voor het daaruit voortvloeiende compromis kan de wetgeving van nog een derde land gelden. Voorts is het mogelijk dat het compromis in nog een ander land ten uitvoer moet worden gelegd, afhankelijk van de plaats waar de activa van de schuldenaar zich op dat ogenblik bevinden.

Het is evenwel niet haalbaar het toepassingsgebied van het voorstel zodanig te beperken dat alleen belemmeringen die het gevolg zijn van grensoverschrijdende elementen worden weggenomen of dat het gemakkelijker wordt geschillen op te lossen waarbij sprake is van een grensoverschrijdend element, hoe dit ook wordt gedefinieerd.

Bij de beoordeling van het feit of bemiddeling een geschikte methode is om een bepaald geschil te beslechten, vormen grensoverschrijdende elementen slecht één van de verschillende relevante aspecten die in aanmerking moeten worden genomen. Andere aspecten zijn de aard van het geschil en de grond van de zaak, alsmede factoren die samenhangen met de kosten, termijnen en kansen van slagen. De bevordering van bemiddeling enkel bij die geschillen waarin sprake is van grensoverschrijdende elementen zou derhalve tot willekeur leiden en het risico van discriminerende effecten inhouden, aangezien de rechterlijke instanties aan bepaalde partijen alleen op grond van hun woonplaats bemiddeling zouden voorstellen. Een dergelijke beperking zou er ongetwijfeld ook toe leiden dat de voorgestelde richtlijn in de praktijk een veel geringere impact zou hebben. De toepasselijkheid van de in het voorstel voor een richtlijn opgenomen bepalingen van burgerlijke rechtsvordering

laten afhangen van het feit of er sprake is van grensoverschrijdende elementen, zou veeleer tot een grotere rechtsonzekerheid leiden. Anderzijds zou een dergelijke beperking van de werkingssfeer de toepasselijkheid van de richtlijn kunnen overlaten aan de partijen, die door de keuze van de bemiddelaar of rechtbank grensoverschrijdende elementen zouden kunnen introduceren teneinde gebruik te kunnen maken van de door de richtlijn vastgelegde regels.

Het voorstel voor een richtlijn zal een belangrijk onderdeel vormen van het juridisch kader voor bemiddelingsdiensten in de Gemeenschap, zowel wat de vrijheid betreft om in een andere lidstaat diensten te verlenen als om gebruik ervan te maken. Een beperking van het toepassingsgebied tot grensoverschrijdende situaties zou leiden tot het ontstaan van twee parallelle wettelijke regelingen, mogelijk zelfs van verschillende normen voor de verstrekking en de gebruikmaking van bemiddelingsdiensten, hetgeen zowel voor diegenen die een beroep op dergelijke diensten doen als voor de verstrekkers ervan discriminerende gevolgen zou kunnen hebben. Dergelijke gevolgen zijn in strijd met de beginselen van de interne markt en met de inspanningen van de Gemeenschap om het regelgevingskader voor personen en bedrijven te vereenvoudigen.

De Commissie is bijgevolg van mening dat de invoering van de uitdrukkelijke voorwaarde dat er sprake moet zijn van grensoverschrijdende gevolgen in strijd is met de doelstellingen van de voorgestelde richtlijn en de goede werking van de interne markt in de weg staat. De richtlijn moet derhalve op alle situaties van toepassing zijn, ongeacht of er op het ogenblik van de bemiddeling of van de gerechtelijke procedure al dan niet sprake is van grensoverschrijdende elementen.

1.3. Subsidiariteit en proportionaliteit

Gezien de behoefte aan rechtszekerheid en voorspelbaarheid in gevallen die betrekking hebben op de relatie tussen bemiddeling en burgerrechtelijke procedures met grensoverschrijdende elementen en gezien de noodzaak de goede werking van de interne markt voor de verstrekking en gebruikmaking van bemiddelingsdiensten te waarborgen, kunnen de doelstellingen van dit voorstel niet voldoende door de lidstaten worden verwezenlijkt. Op Gemeenschapsniveau genomen maatregelen zijn, gezien de behoefte aan coherentie en aan bepaalde uniforme basisregels die zowel in grensoverschrijdende als in nationale zaken van toepassing zijn, doeltreffender dan individuele initiatieven van de afzonderlijke lidstaten.

De bepalingen van het voorstel zijn strikt beperkt tot wat nodig is om de doelstellingen te bereiken. Er is gekozen voor een richtlijn als het meest geschikte rechtsinstrument om bepaalde concrete doelstellingen te bereiken, terwijl de beslissing over de middelen om deze te verwezenlijken aan de lidstaten wordt overgelaten. Het voorstel is tevens beperkt tot aspecten die alleen door middel van wetgeving kunnen worden geregeld, terwijl aspecten waarvoor op marktwerking gebaseerde oplossingen mogelijk zijn van het toepassingsgebied van de richtlijn zijn uitgesloten.

2. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL, OVERLEG MET BELANGHEBBENDE PARTIJEN EN OPMERKINGEN BIJ DE BELANGRIJKSTE BEPALINGEN

Hierover wordt nadere informatie verstrekt in het aan dit voorstel gehechte werkdocument van de diensten van de Commissie.

2004/0251 (COD)

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

betreffende bepaalde aspecten van bemiddeling in burgerlijke en handelszaken

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 61, onder c), en artikel 67, lid 5,

Gezien het voorstel van de Commissie[1],

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité[2],

Volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag[3],

Overwegende hetgeen volgt:

(1) De Europese Gemeenschap heeft zich ten doel gesteld een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid te handhaven en te ontwikkelen waarin het vrije verkeer van personen gewaarborgd is. Met het oog daarop neemt de Gemeenschap onder meer de maatregelen op het gebied van de justitiële samenwerking in burgerlijke zaken die nodig zijn voor de goede werking van de interne markt.

(2) Tijdens de bijeenkomst van de Europese Raad in Tampere van 15 en 16 oktober 1999 werd in verband met een betere toegang tot de rechtspleging in Europa gevraagd dat de lidstaten alternatieve, buitengerechtelijke procedures in het leven zouden roepen.

(3) De Raad heeft in 2000 zijn goedkeuring gehecht aan alternatieve methoden voor de beslechting van geschillen onder het burgerlijk recht en het handelsrecht en verklaarde dat de vaststelling van fundamentele beginselen op dit gebied een wezenlijke stap vormt om de ontwikkeling en de goede werking van de buitengerechtelijke procedures voor de beslechting van geschillen in burgerlijke en handelszaken te bevorderen zodat de toegang tot het recht vereenvoudigd en verbeterd wordt.

(4) De Europese Commissie heeft in 2002 een Groenboek gepresenteerd waarin de balans werd opgemaakt van de bestaande situatie met betrekking tot de alternatieve geschillenbeslechting (ADR) in Europa en de aanzet werd gegeven voor uitgebreid overleg met de lidstaten en belanghebbende partijen over mogelijke maatregelen om het gebruik van bemiddeling te bevorderen.

---

1 PB C […], […], blz. […].
2 PB C […], […], blz. […].
3 PB C […], […], blz. […].

(5) De doelstelling om een betere toegang tot de rechtspleging te garanderen als onderdeel van het beleid van de Europese Unie voor de totstandbrenging van een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid, moet de toegang tot gerechtelijke en buitengerechtelijke geschillenbeslechtingsmethoden omvatten. Deze richtlijn zou, inzonderheid wat de verstrekking en de gebruikmaking van bemiddelingsdiensten aangaat, aan de goede werking van de interne markt moeten bijdragen.

(6) Bemiddeling kan via procedures die zijn toegesneden op de behoeften van de partijen leiden tot een kosteneffectieve en snelle beslechting van geschillen in burgerlijke en handelszaken. Bij compromissen die via bemiddeling zijn bereikt, is de kans groter dat deze vrijwillig ten uitvoer worden gelegd en dat tussen de partijen een vriendschappelijke en duurzame relatie blijft bestaan. De voordelen zijn nog duidelijker in situaties waarin sprake is van grensoverschrijdende elementen.

(7) Daarom is kaderregelgeving, waarin inzonderheid de belangrijkste aspecten van de burgerlijke procedure worden behandeld, nodig om het verdere gebruik van bemiddeling te bevorderen en te garanderen dat partijen die een beroep doen op bemiddeling over een duidelijk juridisch kader kunnen beschikken.

(8) Deze richtlijn zou betrekking moeten hebben op alle procedures waarbij twee of meer partijen bij een geschil door een bemiddelaar worden bijgestaan om te komen tot een schikkingsovereenkomst inzake de beslechting van het geschil, maar niet op scheidsrechterlijke procedures, zoals arbitrage, systemen van ombudsdiensten, systemen voor de behandeling van consumentenklachten, deskundigenonderzoek of procedures van instanties die al dan niet wettelijk bindende formele aanbevelingen voor de beslechting van het geschil formuleren.

(9) Een zekere mate van compatibiliteit tussen de bepalingen van burgerlijke rechtsvordering is vereist wat betreft de gevolgen van de bemiddeling voor de verjaring en de wijze waarop het vertrouwelijke karakter van de bemiddeling tijdens eventuele latere gerechtelijke procedures zal worden beschermd. De rechter zou tevens over de mogelijkheid moeten beschikken om de partijen naar bemiddeling te verwijzen, terwijl tegelijk het beginsel gehandhaafd moet blijven dat bemiddeling een procedure op basis van vrijwilligheid is.

(10) Bemiddeling mag niet als een minderwaardig alternatief voor gerechtelijke procedures worden beschouwd in die zin dat compromissen afhangen van de goede wil van de partijen. Daarom dient ervoor te worden gezorgd dat alle lidstaten een procedure invoeren waardoor een compromis kan worden bevestigd door een uitspraak, een beslissing of een authentieke akte van een rechterlijke instantie of een overheidsinstantie.

(11) Op die manier wordt het mogelijk een compromis in de hele Unie te erkennen en ten uitvoer te leggen onder de voorwaarden die zijn vastgelegd in de communautaire instrumenten betreffende de wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging van rechterlijke uitspraken en beslissingen.

(12) Teneinde ervoor te zorgen dat tussen de lidstaten het nodige vertrouwen ten aanzien van de vertrouwelijkheid, de schorsing van verjaringstermijnen en de erkenning en tenuitvoerlegging van compromissen bestaat, dienen doeltreffende

kwaliteitscontrolemechanismen voor de verstrekking van bemiddelingsdiensten en de opleiding van bemiddelaars te worden opgezet.

(13) Met deze mechanismen en maatregelen, die door de lidstaten zullen worden gedefinieerd en de vorm van gebruikmaking van op marktwerking gebaseerde oplossingen kunnen aannemen, moet ernaar worden gestreefd de flexibiliteit van het bemiddelingsproces en de particuliere autonomie van de partijen te handhaven. De Commissie zal zelfregulering op communautair niveau aanmoedigen, via bijvoorbeeld de ontwikkeling van een Europese gedragscode waarin de belangrijkste aspecten van het bemiddelingsproces worden behandeld.

(14) Op het gebied van de consumentenbescherming heeft de Commissie in 2001 een officiële aanbeveling[4] goedgekeurd, waarin minimumcriteria inzake de kwaliteit zijn vastgelegd die de bij de consensuele beslechting van consumentengeschillen betrokken buitengerechtelijke organen aan hun gebruikers moeten aanbieden. Alle bemiddelaars en organisaties waarop deze aanbeveling betrekking heeft, zouden de erin opgenomen beginselen moeten eerbiedigen. Teneinde de verspreiding van de informatie betreffende deze organen te waarborgen, zet de Commissie een gegevensbank van buitengerechtelijke procedures op die volgens de lidstaten in overeenstemming zijn met de beginselen van de aanbeveling.

(15) In deze richtlijn worden de grondrechten geëerbiedigd en worden de beginselen in acht genomen die met name zijn erkend in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. In deze richtlijn wordt meer bepaald beoogd te waarborgen dat het recht op een eerlijk proces, zoals dat wordt erkend in artikel 47 van het Handvest, ten volle wordt geëerbiedigd.

(16) Aangezien de doelstellingen van deze richtlijn niet voldoende door de lidstaten alleen kunnen worden verwezenlijkt en derhalve wegens de omvang van de gevolgen van het optreden beter door de Gemeenschap kunnen worden verwezenlijkt, kan de Gemeenschap, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag neergelegde subsidiariteitsbeginsel, maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze richtlijn niet verder dan hetgeen nodig is om deze doelstellingen te verwezenlijken.

(17) [Overeenkomstig artikel 3 van het Protocol betreffende de positie van het Verenigd Koninkrijk en Ierland, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, hebben het Verenigd Koninkrijk en Ierland meegedeeld dat zij wensen deel te nemen aan de aanneming en toepassing van deze richtlijn. / Overeenkomstig de artikelen 1 en 2 van het Protocol betreffende de positie van het Verenigd Koninkrijk en Ierland, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, nemen het Verenigd Koninkrijk en Ierland niet deel aan de aanneming en toepassing van deze richtlijn, die bijgevolg niet bindend is voor deze lidstaten.]

(18) Denemarken neemt, overeenkomstig de artikelen 1 en 2 van het Protocol betreffende de positie van Denemarken, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en

---

[4] Aanbeveling van de Commissie van 4 april 2001 met betrekking tot de beginselen voor de buitengerechtelijke organen die bij de consensuele beslechting van consumentengeschillen betrokken zijn (PB L 109 van 19.04.2001, blz. 56).

het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, niet deel aan de aanneming van deze richtlijn. Deze is bijgevolg niet bindend voor, noch van toepassing op Denemarken,

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1 - Doel en toepassingsgebied

1. Deze richtlijn heeft ten doel de toegang tot de geschillenbeslechting te vergemakkelijken door het gebruik van bemiddeling te bevorderen en te zorgen voor een goede relatie tussen bemiddeling en gerechtelijke procedures.

2. Deze richtlijn is van toepassing in burgerlijke en handelszaken.

3. In deze richtlijn wordt onder "lidstaat" verstaan, alle lidstaten behalve Denemarken.

Artikel 2 - Definities

Voor de toepassing van deze richtlijn wordt verstaan onder:

(a) "Bemiddeling": alle procedures, ongeacht hun benaming, in het kader waarvan twee of meer partijen bij een geschil door een derde partij worden bijgestaan met het oog op het bereiken van een overeenkomst over de beslechting van het geschil, ongeacht of de procedure is ingeleid door de partijen, is voorgesteld of gelast door een rechterlijke instantie dan wel wordt voorgeschreven door de nationale wetgeving van een lidstaat.

Pogingen van de rechter om een geschil tijdens de gerechtelijke procedure betreffende dat geschil op te lossen, vallen niet onder deze definitie.

(b) "Bemiddelaar": elke derde partij die een bemiddelingsprocedure leidt, ongeacht de benaming of het beroep van die derde partij in de betrokken lidstaat en de wijze waarop de derde partij is aangewezen of werd verzocht de bemiddeling te leiden.

Artikel 3 – Verwijzing naar bemiddeling

1. Een rechterlijke instantie waarbij een zaak aanhangig is gemaakt kan de partijen in voorkomend geval en rekening houdend met alle omstandigheden van de zaak verzoeken gebruik te maken van bemiddeling om het geschil te beslechten. De rechterlijke instantie kan in ieder geval van de partijen verlangen dat zij een informatiebijeenkomst over het gebruik van bemiddeling bijwonen.

2. Deze richtlijn doet geen afbreuk aan nationale wetgeving overeenkomstig welke voor of na het begin van de gerechtelijke procedure verplicht gebruik moet worden gemaakt van bemiddeling of aan bemiddeling stimuli of sancties worden verbonden, mits deze wetgeving het recht van toegang tot de rechtspleging onverlet laat, inzonderheid in situaties waarin een van de partijen in een andere lidstaat woont dan die van de rechterlijke instantie.

Artikel 4 – Kkwaliteit van de bemiddeling

1. De Commissie en de lidstaten bevorderen en stimuleren de ontwikkeling en de naleving van vrijwillige gedragscodes door bemiddelaars en organisaties die bemiddelingsdiensten verstrekken op communautair en op nationaal niveau, alsmede andere doeltreffende kwaliteitscontrolemechanismen voor de verstrekking van bemiddelingsdiensten.

2. De lidstaten bevorderen en stimuleren de opleiding van bemiddelaars teneinde de partijen bij een geschil de mogelijkheid te geven een bemiddelaar te kiezen die in staat is een bemiddelingsprocedure doeltreffend op de door de partijen verwachte wijze te leiden.

Artikel 5 – Tenuitvoerlegging van compromissen

1. De lidstaten zorgen er op verzoek van de partijen voor dat een ten gevolge van bemiddeling bereikt compromis door een rechterlijke instantie of een overheidsinstantie kan worden bevestigd in een rechterlijke uitspraak, beslissing, authentieke akte of in elke andere vorm waardoor dat compromis op dezelfde wijze als een rechterlijke uitspraak naar nationaal recht uitvoerbaar wordt, mits het compromis niet in strijd is met het Europese recht of de nationale wetgeving in de lidstaat waar het verzoek is gedaan.

2. De lidstaten stellen de Commissie ervan in kennis welke rechterlijke instanties of overheidsinstantie bevoegd zijn een verzoek zoals bedoeld in lid 1 in ontvangst te nemen.

Artikel 6 – Toelaatbaarheid van bewijs in burgerlijke gerechtelijke procedures

1. Bemiddelaars alsmede personen die betrokken zijn bij het beheer van bemiddelingsdiensten mogen in burgerlijke gerechtelijke procedures geen verklaring of getuigenis afleggen over het volgende:

   (a) een verzoek van een partij om een beroep te doen op bemiddeling of het feit dat een partij bereid was aan de bemiddeling deel te nemen;

   (b) standpunten of voorstellen die door een partij bij een geschil zijn geformuleerd in verband met een mogelijke beslechting van het geschil;

   (c) verklaringen of bekentenissen die door een partij in de loop van de bemiddelingsprocedure zijn afgelegd;

   (d) voorstellen die door de bemiddelaar zijn gedaan;

   (e) het feit dat een partij te kennen heeft gegeven bereid te zijn een door de bemiddelaar gedaan voorstel ter beslechting van het geschil te aanvaarden;

   (f) een uitsluitend ten behoeve van de bemiddeling opgesteld document.

2. Lid 1 is van toepassing ongeacht de vorm van de erin bedoelde informatie of bewijzen.

3. Het is een rechterlijke instantie of een andere gerechtelijke autoriteit in burgerlijke gerechtelijke procedures niet toegestaan de openbaarmaking van de in lid 1 bedoelde informatie te gelasten; wanneer dergelijke informatie in strijd met lid 1 als bewijs wordt aangeboden, wordt dat bewijs als ontoelaatbaar beschouwd. Dergelijke informatie kan niettemin openbaar worden gemaakt of als bewijs worden toegestaan

   (a) voorzover dat nodig is voor de tenuitvoerlegging of de uitvoering van een compromis dat het rechtstreekse resultaat is van bemiddeling,

   (b) om overwegingen te ontkrachten die de openbare orde raken, inzonderheid wanneer dat nodig is om de bescherming van kinderen te waarborgen of om schade aan de fysieke of psychologische integriteit van een persoon te voorkomen, of

   (c) wanneer de bemiddelaar en de partijen daarmee instemmen.

4. De bepalingen van de leden 1, 2 en 3 zijn van toepassing ongeacht of de gerechtelijke procedure al dan niet verband houdt met het geschil dat het voorwerp van de bemiddeling is of was.

5. Onverminderd het bepaalde in lid 1, wordt bewijs dat anders in gerechtelijke procedures toelaatbaar is niet ontoelaatbaar omdat het tijdens een bemiddelingsprocedure is gebruikt.

Artikel 7 – Schorsing van verjaringstermijnen

1. Verjaringstermijnen en andere beperkende termijnen in verband met de claim die het voorwerp is van de bemiddeling worden na het ontstaan van het geschil geschorst wanneer:

   (a) de partijen ermee instemmen gebruik te maken van bemiddeling,

   (b) bemiddeling wordt gelast door een rechterlijke instantie, of

   (c) krachtens de nationale wetgeving van een lidstaat de verplichting bestaat gebruik te maken van bemiddeling.

2. Wanneer de bemiddeling is geëindigd zonder dat een compromis is bereikt, begint de termijn opnieuw te lopen vanaf het tijdstip waarop de bemiddeling zonder compromis is geëindigd, d.w.z. vanaf de datum waarop één of beide partijen dan wel de bemiddelaar verklaart/verklaren dat de bemiddeling is beëindigd of zich daadwerkelijk uit de bemiddelingsprocedure terugtrekt/terugtrekken. De termijn bedraagt in ieder geval ten minste één maand vanaf de datum waarop hij opnieuw begint te lopen, behalve wanneer het gaat om een termijn waarbinnen een zaak aanhangig moet worden gemaakt om te voorkomen dat een voorlopige of een soortgelijke maatregel geen effect meer heeft of wordt ingetrokken.

Artikel 8 – Uitvoeringsbepalingen

De Commissie publiceert informatie over de bevoegde rechterlijke instanties en autoriteiten die door de lidstaten krachtens artikel 5, lid 2, is medegedeeld.

Artikel 9 - Omzetting

1. De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk op 1 september 2007 aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis.

2. Wanneer de lidstaten deze bepalingen aannemen, wordt in de bepalingen of bij de officiële publicatie ervan naar de onderhavige richtlijn verwezen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

Artikel 10 – Inwerkingtreding

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie.*

Artikel 11 - Adressaten

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Brussel,

Voor het Europees Parlement	*Voor de Raad*
De voorzitter	*De voorzitter*